

Danske Havnevirksomheders Almindelige Betingelser 2007

Afsnit 1 Generelle bestemmelser

§1 Definitioner	
Når nedenstående udtryk anvendes i disse Almindelige Betingelser, skal de have følgende betydning:	
<i>Ordregiver:</i> Ved Ordregiver forstås den, som har indgået aftale med en Havnevirksomhed.	
<i>Havnevirksomhed:</i> Ved en Havnevirksomhed forstås en virksomhed, som er medlem af foreningen Danske Havnevirksomheder.	
<i>Opgave:</i> Ved en Opgave forstås en eller flere opgaver, som sædvanligvis falder ind under stevedoring, herunder a) håndtering af gods på terminalen, b) lastning og losning af gods, som fragtes med skib, jernbane eller lastbil, c) surring og trimning, d) transport på kajer og lignende steder, e) sortering af gods, f) oplagring, lagerstyring og lagerhotel, samt godshåndtering i forbindelse hermed, g) pakning og mærkning i forbindelse med oplagring.	<p>De oplyste opgaver er baseret på de informationer og tilbagemeldinger, som vi har modtaget fra medlemmerne af bestyrelsen i Danske Havnevirksomheder.</p> <p>Som det fremgår, er der ikke tale om en udtømmende opstilling, men når den her givne definition af Opgave sammenholdes med definitionen af de Almindelige Betingelsers anvendelsesområde, jf. §2 fremgår det, at de Almindelige Betingelser alene skal finde anvendelse på opgaver, som sædvanligvis falder ind under stevedoring. Hensigten med at give de Almindelige Betingelser et sådant forholdsvist snævert anvendelsesområde er at sikre en klar snitflade mellem de Almindelige Betingelser og andre regelsæt, så som Dansk Skibsmægler Foreningens Almindelige Betingelser og NSAB 2000.</p> <p>Det bemærkes, at vi har medtaget lagerhotel, oplagring og lagerstyring, idet størstedelen af bestyrelsens medlemmer har meldt tilbage, at de udfører disse opgaver, og at de derfor ønsker, at de Almindelige Betingelser også skal finde anvendelse på denne type opgaver. Vi har imidler-</p>

	<p>tid ikke lavet et separat afsnit for lagerhotel, oplagring og lagerstyring, men i stedet indarbejdet lagerdelen i de øvrige bestemmelser. Grunden hertil er, at vi har ladet ansvarsgrundlag, ansvarsbegrænsning og rettigheder og forpligtelser i øvrigt være de samme for såvel oplagring og lagerstyring som for de øvrige opgaver.</p>
<p><i>Aflevering:</i> Ved Aflevering forstås det tidspunkt, hvor Havnevirksomheden afleverer godset til den, som er berettiget til at modtage godset, eller hvor godset stilles til disposition for denne.</p>	
<p><i>SDR:</i> Ved SDR forstås de af Den Internationale Valutafond anvendte særlige trækingsrettigheder. Omregning af SDR til danske kroner foretages efter kursen på den dag, hvor der stilles sikkerhed for ansvaret, eller hvis sikkerhed ikke stilles, på betalingsdagen.</p>	<p>Definitionen af SDR svarer til den, der fremgår af Sølovens § 505 og DHAB 2002 §24, stk. 4.</p>
<p><i>Skriftlig meddelelse:</i> Ved skriftlig meddelelse forstås meddelelse, som sendes pr. post, telefax eller e-mail.</p>	<p>Denne definition er primært indsat, for at undgå en eventuel fremtidig diskussion af, hvorvidt meddelelser, der sendes via SMS, kan betragtes som værende en skriftlig meddelelse.</p>
<p>§2 Anvendelsesområde</p>	
<p>Disse Almindelige Betingelser finder anvendelse på Opgaver, der udføres af en Havnevirksomhed, med mindre andet udtrykkeligt er aftalt.</p>	<p>I overensstemmelse med det, som gælder for regelsæt som eksempelvis NSAB 2000, vil de Almindelige Betingelser kun finde anvendelse, dersom de er vedtaget mellem parterne – med mindre begge parter er medlem af Danske Havnevirksomheder.</p> <p>Alle medlemmer bør derfor rådes til at indsætte en relevant passus på deres brevpapir, fakturaer, følgesedler m.m., hvoraf det fremgår at DHAB gælder for udførelsen af stevedoreopgaver, jf. vores bemærkning herom i brev af 22. februar 2007.</p>

Afsnit 2
Pris, tilbud, betaling og panteret

§3 Tilbud	
Alle tilbud, som Havnevirksomheden afgiver, er uforpligtende, indtil Ordregivers accept af tilbudet er kommet frem til Havnevirksomheden.	Denne bestemmelse medfører, at Havnevirksomheden kan justere sin pris og/eller øvrige vilkår i et fremsat tilbud indtil det tidspunkt, hvor Havnevirksomheden har modtaget Ordregivers accept af tilbudet.
§4 Pris	
Ordregiver er forpligtet til at betale den pris, som parterne har aftalt. Alle priser er angivet eksklusive moms og eventuelle afgifter.	
<p><i>Stk. 2.</i> Med mindre Havnevirksomheden har modtaget særlige oplysninger fra Ordregiver vedrørende Opgavens karakter og omfang, er Havnevirksomhedens pris baseret på</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sædvanlig håndtering af alment gods pakket i overensstemmelse med almindelig praksis, b) udførelse af Opgaven i sædvanlige holdstørrelser med det i den pågældende havn sædvanligt benyttede grej og indenfor almindelig arbejdstid, c) kontinuerlig udførelse af Opgaven uden afbrydelse, der skyldes vejrliget, transportmidlets indretning eller manglende klargørelse. 	<p>Bestemmelsen er baseret på §3 i DHAB 2002. Bestemmelsen angiver de momenter, som Havnevirksomheden sædvanligvis tager i betragtning ved kalkulationen af en pris. Bestemmelsen er relevant for afgørelsen af, hvad Havnevirksomheden kan kræve ekstra betaling for, jf. stk. 3, og det er derfor vigtigt, at opremsningen af momenter er rimelig dækkende, og yderligere input er derfor velkomne.</p> <p>Som det fremgår, er der ikke tale om helt eksakte og målbare forhold, hvorfor afgørelsen af, hvad der er indbefattet i den angivne pris, altid vil bero på et skøn.</p>
<p><i>Stk. 3.</i> Arbejde, der ligger udover, hvad der udtrykkeligt er aftalt, eller hvad Havnevirksomheden kunne forudse ved prisens afgivelse, jf. stk. 2, skal betragtes som ekstraarbejde, for hvilket Havnevirksomheden har krav på særskilt vederlag. Det samme gælder, dersom Havnevirksomhedens opdrag besværliggøres eller forsinkes af forhold, som Havnevirksomheden ikke har indflydelse på.</p>	<p>Denne bestemmelse tager sigte på de tilfælde, hvor der på forhånd er aftalt en pris mellem Havnevirksomheden og Ordregiver, men hvor det efterfølgende viser sig, at forudsætningerne for prisens afgivelse ikke holder stik. I disse tilfælde, vil Havnevirksomheden ifølge bestemmelsen kunne kræve yderligere betaling fra Ordregiver.</p> <p>Det skal bemærkes, at det er Havnevirksomheden, der har bevisbyrden for, at der er udført ekstraarbejde, som ikke er omfattet af den oprindelige pris. Bevisbyrdereglen er derfor en smule kompliceret, da det vil være Havnevirksomheden, der skal bevise, at der er udført ekstraarbejde, mens det er op til Ordregiver at bevise, at den af Havnevirksomheden opkrævede pris for dette ekstraarbejde er urimelig, jf. stk. 4.</p>

<p><i>Stk. 4.</i> I tilfælde, hvor parterne ikke forud har aftalt en pris og i tilfælde, der er omfattet af stk. 3, skal Ordregiver betale den af Havnevirksomheden forlangte pris, med mindre Ordregiver dokumenterer, at den krævede pris er urimelig. Gør Ordregiver ikke straks indsigelse vedrørende den af Havnevirksomheden forlangte pris, skal Havnevirksomhedens pris anses for at være rimelig.</p>	<p>Denne bestemmelse er baseret på princippet i Købelovens §§5 og 6. Bestemmelsen sikrer, at dersom der ikke forud er aftalt en pris mellem parterne, eller dersom prisen må justeres som følge af forhold omfattet af stk. 3, er Ordregiver forpligtet til at betale det krævede beløb, med mindre han dokumenterer, at prisen er urimelig. Det er således Ordregiver, der har bevisbyrden for, at den krævede pris er urimelig.</p> <p>Dersom Ordregiver ikke straks reklamerer over prisen skal prisen anses for rimelig. Det må dog formentlig antages, at selv i et tilfælde, hvor der ikke straks er reklameret over prisen, vil domstolene alligevel med henvisning til aftalelovens § 36 kunne justere prisen, hvis denne viser sig at have været helt ublu.</p>
<p><i>Stk. 5.</i> Ved bedømmelsen af, hvorvidt der kan kræves betaling i henhold til stk. 3, og om den afregnede pris er rimelig i henhold til stk. 4, skal der lægges afgørende vægt på den af Havnevirksomheden fremlagte dokumentation for forhold såsom anvendt materiel, tidsrummet for arbejdets udførelse, og antallet af medarbejdere, som har medvirket til udførelsen af Opgaven.</p>	<p>Denne bestemmelse har til hensigt at øge Havnevirksomhedens mulighed for at løfte sin bevisbyrde iht. stk. 3, ligesom den vil gøre det vanskeligere for Ordregiver at løfte bevisbyrden for, at den af Havnevirksomheden krævede pris er urimelig eller åbenbar urimelig, jf. stk. 4.</p> <p>Det skal bemærkes, at det er tvivlsomt, om bestemmelsen vil blive tillagt vægt af de danske domstole; men vi har under alle omstændigheder fundet, at den vil have en psykologisk virkning på Havnevirksomhedernes modparter, og at den derfor bør indsættes.</p>
<p>§5 Udlæg</p>	
<p>Havnevirksomheden har krav på godtgørelse for dokumenterede udlæg samt udlægsomkostninger, hvis udlægget er ud over, hvad der er udtrykkeligt aftalt.</p>	<p>Bestemmelsen bygger på §9 i NSAB 2000 og fandtes til dels i DHAB 2002, §3, stk. 2.</p>
<p>§6 Valuta</p>	
<p>Med mindre andet er aftalt, er alle priser angivet i danske kroner.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til §2 i DHAB 2002.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Dersom prisen er angivet i en anden valuta end danske kroner, bærer Ordregiver risikoen for ethvert kursudsving mellem den danske krone og den angivne valuta i tidsrummet mellem tilbuddets afgivelse og betalingsdagen.</p>	<p>Med denne bestemmelse, der ikke fandtes i DHAB 2002, fastlåser man i princippet kursen, således at Ordregiver bærer risikoen både for kursstigning og kursfald i forholdet mellem den fremmede valuta og den danske krone.</p>
<p>§7 Betalingsbetingelser</p>	
<p>Havnevirksomhedens tilgodehavende for udførte Opgaver forfalder netto kontant ved fakturering.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til §17 i DHAB 2002. Den angivne betalingsfrist kan ændres, såfremt det</p>

	måtte findes mere hensigtsmæssigt med eksempelvis en 8 eller 10 dages betalingsfrist.
<i>Stk. 2.</i> Dersom betaling ikke har fundet sted iht. stk. 1, kan Havnevirksomheden skriftligt fremsætte et 7-dages betalingspåkrav overfor Ordregiver. Hvis betaling ikke finder sted inden udløbet af påkravsfristen, forholdes iht. §18.	Sammenholdt med §18 medfører bestemmelsen, at Havnevirksomheden ved udløbet af påkravsfristen kan betragte det som væsentlig misligholdelse, såfremt der ikke er sket betaling. Havnevirksomheden vil således fra dette tidspunkt eksempelvis kunne ophæve kontrakten med Ordregiver og kræve erstatning for tab, som måtte være lidt.
<i>Stk. 3.</i> Havnevirksomhedens tilgodehavende forrentes med 2% pr. påbegyndt måned efter forfaldsdagen.	Vi har indsat denne rentesats, da det er vores erfaring, at den typisk indsættes i betalingsvilkårene i Havnevirksomhedens fakturaer. Fordelen ved denne rentesats er, at den for det første er høj i forhold til den rentesats, der følger af rentelovens regler og for det andet, at den er nem at regne med. Alternativet til den faste rentesats vil være at fastsætte renten i henhold til renteloven. Herved vil man aldrig komme til at skulle diskutere, hvorvidt den her angivne rentesats er vedtaget mellem parterne eller ej, men til gengæld vil man i hvert fald sådan som renteniveauet er pt. få en lavere rente, som desuden er sværere at regne med.
§8 Sikkerhedsstillelse	
Uanset det i §7 anførte kan Havnevirksomheden, når den har rimelig grund hertil, kræve forudbetaling, eller at Ordregiver stiller en efter Havnevirksomhedens opfattelse betryggende sikkerhed for Havnevirksomhedens tilgodehavende iht. ubetalte fakturer, igangværende Opgaver eller ethvert andet krav.	Denne bestemmelse, der ikke fandtes i DHAB 2002, giver Havnevirksomheden mulighed for at kræve forudbetaling eller sikkerhed, dersom den har rimelig grund hertil. Sådan rimelig grund vil typisk bestå i, at Havnevirksomheden har særlig grund til at formode, at Ordregiver ikke vil være i stand til at betale for Opgavens udførelse. I den forbindelse bemærkes, at Havnevirksomheden ikke nødvendigvis skal være i stand til at dokumentere, at Ordregiver er insolvent, men Havnevirksomheden skal dog have nogle meget stærke og dokumenterbare indicier for, at dette er tilfældet, idet der her er tale om en særdeles indgribende sanktion, jf. stk. 2.
<i>Stk. 2.</i> Indtil betaling eller sikkerhedsstillelse har fundet sted, er Havnevirksomheden berettiget til uden forudgående varsel og uden at pådrage sig erstatningsansvar at indstille igangværende Opgaver.	
§9 Modregning	

Ordregiver kan under ingen omstændigheder foretage modregning i Havnevirksomhedens tilgodehavende.	
§10 Panteret	
Havnevirksomheden har pant i gods, dokumenter, kontanter mv., som er under Havnevirksomhedens kontrol, for såvel alle omkostninger, der relaterer sig til godset, herunder vederlag og lagerleje, som for alle Havnevirksomhedens øvrige fordringer på Ordregiver, uanset om disse vedrører andre Opgaver, som Havnevirksomheden har udført for Ordregiver.	Bestemmelsen svarer til princippet i §14 i NSAB og i §19 i DHAB 2002. Det bemærkes, at det er en forudsætning for bestemmelsens anvendelse, at der er identitet mellem Havnevirksomhedens debitor og ejeren af de genstande, der er omfattet af bestemmelsen.
<i>Stk. 2.</i> Bortkommer eller ødelægges genstande, som er omfattet af Havnevirksomhedens pantet, iht. stk. 1, har Havnevirksomheden samme ret over ethvert erstatningsbeløb.	
<i>Stk. 3.</i> Betales Havnevirksomhedens forfaldne fordringer ikke, og er der gået mindst 14 dage efter Havnevirksomhedens afsendelse af betalingspåkrav iht. §7, stk. 2, er Havnevirksomheden berettiget til uden rettens mellemkomst på betryggende måde enten ved offentlig auktion eller ved udbud til relevante købere at lade sælge så meget af godset, at Havnevirksomhedens tilgodehavende dækkes. Havnevirksomheden skal så vidt muligt forud give Ordregiver underretning om bortsalget.	Bestemmelsen sikrer, at Havnevirksomheden efter udløbet af den angivne frist (som kan gøres kortere eller længere) kan komme af med godset uden rettens mellemkomst. Som det fremgår, vil Havnevirksomheden kunne vælge mellem at afhænde godset ved offentlig auktion eller ved, at godset udbydes til relevante købere. Ved relevante købere forstås personer, der sædvanligvis handler med den pågældende type gods, således at det herved sikres, at der opnås en rimelig pris for godset.

Afsnit 3 Opgavens udførelse

§11 Oplysninger vedrørende godset	
Ordregiver skal give Havnevirksomheden de instruktioner og oplysninger, der er nødvendige for Opgavens udførelse. Ordregiver skal herunder i god tid forsyne Havnevirksomheden med oplysninger om <ul style="list-style-type: none"> a) godsets art, vægt og volumen, b) særlige forholdsregler, som er nødvendige i forbindelse med Opgavens udførelse, c) laste- og/eller losseplaner, d) øvrige relevante forhold, herunder oplysning om sådanne særlige forholdsregler, som skal iagttages for at beskytte perso- 	Bestemmelsen tager udgangspunkt i §12 i DHAB 2002, men er udvidet en smule i forhold til denne bestemmelse. Som det fremgår, er der ikke tale om en udtømmende opstilling af oplysninger, som Ordregiver skal give til Havnevirksomheden, men hvis der er andre væsentlige oplysninger, som Havnevirksomheden bør have, vil det være en fordel allerede nu at få indsat dette i bestemmelsen. Det bemærkes, at vi ikke har medtaget den i DHAB 2002 §14 indsatte bestemmelse, hvorefter Ordregiver er forpligtet til at give Havnevirksom-

<p>ner, miljøet og Havnevirksomhedens eller tredjemands ejendom mod godsets eventuelle skadegørende virkning.</p>	<p>heden meddelelse, dersom Ordren omfatter særligt kostbart gods. Grunden til, at vi har udeladt bestemmelsen, er, at en sådan meddelelse blot vil medføre, at Havnevirksomheden vil være forpligtet til at tage særlige forholdsregler vedrørende sådant gods, uden nødvendigvis at modtage ekstra betaling herfor.</p> <p>Vi har ligeledes udeladt bestemmelser, der svarer til §§29-30 i DHAB 2002 vedrørende særligt værdifuldt gods og særlig interesse i aflevering. Vi finder, at disse bestemmelser er overflødige, idet parterne under alle omstændigheder til enhver tid vil kunne indgå aftale om, at Havnevirksomheden mod særskilt vederlag skal påtage sig et ansvar, der rækker udover de ellers gældende ansvarsbegrænsninger.</p> <p>Se i øvrigt bemærkningerne til § 12, stk. 1.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Omfatter Opgaven lagerhotel, oplagring eller opbevaring af gods for en kortere eller længere periode, er Ordregiver tillige ansvarlig for at give Havnevirksomheden alle relevante instruktioner vedrørende eventuelle særlige oplagrings- og opbevaringsforhold, herunder temperaturforhold, lysforhold og luftfugtighed, som måtte være påkrævet ved oplagringen/opbevaringen af det pågældende gods.</p>	<p>Bestemmelsens angivelse af oplysninger, som Havnevirksomheden skal modtage, skal ses som et supplement til de oplysninger, der er anført under stk. 1, jf. ordet "tillige".</p> <p>Som det fremgår, har vi udtrykkeligt anført, at bestemmelsen gælder, uanset om Havnevirksomheden alene skal opbevare godset for en kortere periode, eksempelvis i forbindelse med omlastning, eller om der er tale om egentlig oplagring.</p> <p>Idet de Almindelige Betingelser som tidligere nævnt er opbygget på en sådan måde, at det er det samme ansvarsgrundlag, de samme ansvarsbegrænsninger og øvrige bestemmelser, der finder anvendelse både for så vidt angår opgaver, der relaterer sig til sædvanligt stevedorearbejde og til oplagring, har vi valgt ikke at lave et særskilt afsnit vedrørende oplagring. Stk. 2 og 3 i nærværende paragraf er således de eneste bestemmelser, der særskilt relaterer sig til oplagring.</p> <p>I dansk ret er det almindelige udgangspunkt, at der gælder en omvendt bevisbyrde ved oplagring af gods. Da vi imidlertid i disse Almindelige Betingelser opererer med en ligefrem bevisbyrde, er dette udgangspunkt fraveget. Dette vil medføre en afgørende forskel i de tilfælde, hvor man ikke ved, hvordan en skade er opstået.</p>

	<p>Både i NSAB 1985 og NSAB 2000 opererer man ligeledes med ligefrem bevisbyrde for så vidt angår oplagring. Dette fik betydning i en sag fra 1995 (UfR 1995.856 HD), der vedrørte et tilfælde, hvor lagerfaciliteterne hos en lager- og pakhusforvarer nedbrændte. Brandårsagen var uoplyst, men da sagen skulle afgøres i henhold til NSAB 85, og da Højesteret fandt, at vareinteressen ikke havde godtgjort, at pakhusforvareren ikke havde udvist tilbørlig omhu ved opbevaring af godset, blev denne frifundet.</p> <p>Denne afgørelse gav ikke anledning til ændring af bevisbyrden ved revideringen af NSAB 2000. Afgørelsen medførte dog, at der ved revideringen af NSAB indførtes en forsikringsordning i forbindelse med bestemmelsen om oplagring, jf. nærmere herom nedenfor under §16.</p> <p>På baggrund af det netop anførte må det konkluderes, at domstolene vil anerkende den ligefremme bevisbyrde, også for så vidt angår lagerforhold, og vi har derfor bibeholdt denne.</p>
<p><i>Stk. 3.</i> Oplagrør eller opbevarer Havnevirksohmheden godset på en måde, som er sædvanlig i den pågældende havn eller i branchen generelt, kan Havnevirksohmheden ikke ifalde ansvar for skade, der skyldes forhold, som Havnevirksohmheden ikke med rimelighed kunne forudse eller hvis følger Havnevirksohmheden ikke med rimelige midler kunne afværge, med mindre Havnevirksohmheden har handlet i strid med Ordregivers udtrykkelige instruktioner.</p>	<p>Nærværende bestemmelse er indsat med henblik på i videst muligt omfang at imødekomme bestyrelsens ønske om at begrænse Havnevirksohmhedernes ansvar i de tilfælde, hvor der sker skade på gods eller materiel, der er oplagret på sædvanlig vis. Eksemplet kunne være containere, der på sædvanlig vis er stablet langs kajen, men som blæser i vandet som følger af storm.</p> <p>Bestemmelsen medfører, at Havnevirksohmheden i et sådant tilfælde ikke ifalder ansvar, dersom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det i den pågældende havn eller i branchen i øvrigt er sædvanligt at stable containere på den pågældende måde, og 2. Havnevirksohmheden ikke har modtaget modstridende instruktioner vedrørende opbevaringsmåde fra Ordregiver, og 3. Havnevirksohmheden ikke med rimelighed kunne forudse den skadesforvoldende begivenhed (her stormen) eller med rimelige midler afværge dens følger (f.eks. ved at flytte containere). <p>Vi mener, at vi med denne bestemmelse er gået så langt, som man kan i retning af ansvarsfrihed for Havnevirksohmhederne, men det er klart, at</p>

	<p>dersom en sag vil blive forelagt domstolene, vil disse foretage et skøn over, hvorvidt Havnevirksomheden har foretaget sig, hvad man med rimelighed kan forlange for at beskytte Ordregivers interesse.</p> <p>Når domstolene skal vurdere, hvorvidt Havnevirksomheden skal være ansvarsfri, vil de lægge vægt på, hvor stor sandsynligheden for den skadeforvoldende begivenhed var, og hvor mange ressourcer Havnevirksomheden skulle have sat ind for at afværge skaden sammenholdt med værdien af det pågældende gods. Selv med denne bestemmelse, skal Havnevirksomhederne således også i fremtiden udvise agtpågivenhed med hvor og hvordan godset opbevares.</p>
<p><i>Stk. 4.</i> De i stk. 1 og 2 nævnte instruktioner og oplysninger skal gives ved direkte separat skriftlig meddelelse til Havnevirksomheden. Meddelelse på ladesedler og lignende anses ikke for tilstrækkelig.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til §12, stk. 2 i DHAB 2002.</p>
<p><i>Stk. 5.</i> Dersom Ordregiver ikke opfylder sine forpligtelser iht. stk. 1 og 2, er Havnevirksomheden berettiget til uden instruktion og for Ordregivers regning og risiko at tage alle forholdsregler, som forholdene måtte kræve for at afværge skade på godset eller person-, tings- eller miljøskade. Hvis det er nødvendigt, kan Havnevirksomheden således lade godset bortfjerne, tilintetgøre, uskadiggøre eller sælge i henhold til reglerne i §10, stk. 3.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til §12, stk. 3 i DHAB 2002.</p>
<p>§12 Farligt gods</p>	
<p>Omfatter Opgaven farligt gods, indestår Ordregiver overfor Havnevirksomheden for, at Havnevirksomheden i god tid modtager alle relevante oplysninger iht. de til enhver tid gældende konventioner og andre regler og forskrifter vedrørende farligt gods. Herunder indestår Ordregiver overfor Havnevirksomheden for, at alt farligt gods er pakket, mærket, emballeret og klassificeret iht. de nævnte konventioner og regler. Ordregiver indestår endvidere for, at nødvendige myndighedstilladelser er til stede.</p>	<p>Som det fremgår af bestemmelsen, er det anført, at Ordregiver indestår for en lang række forhold i forbindelse med farligt gods. Dette betyder, at Ordregiver bærer et objektivt ansvar for, at Havnevirksomheden modtager de i bestemmelsen angivne informationer, at det farlige gods er pakket, mærket, emballeret og klassificeret iht. IMDG-kode/RID/ADR, og at de nødvendige myndighedstilladelser er til stede.</p> <p>Havnevirksomheden skal dog være opmærksom på, at selvom Ordregiver er forpligtet til at meddele Havnevirksomheden de anførte oplysninger, jf. også § 11, vil dette ikke i alle tilfælde fritage Havnevirksomheden fra at vise behørig agtpågivenhed i relation til det håndterede gods. Højesteret afsagde således den 15. januar 2007</p>

	<p>dom i en sag, hvor en speditør kun på et hængende hår (dommerstemmerne 3:2) undgik ansvar for ikke at have opdaget et delvist tildækket faresymbol på en pakke – uagtet at der ikke i øvrigt var nogen forhold i sagen, som burde have givet speditøren anledning til at tro, at der var tale om farligt gods.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Ordregiver skal i god tid give Havnevirksomheden oplysning om, i hvilket omfang transportmidlet i øvrigt medfører farligt gods. Ordregiver skal herunder oplyse om godsets art og klassificering. Dette gælder, uanset om det farlige gods alene er i transit. Ordregiver skal endvidere sørge for, at de for den pågældende havn gældende bestemmelser vedrørende farligt gods er overholdt.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til §10 i DHAB 2002. Der henvises imidlertid ikke længere alene til IMDG-koden, idet den relaterer sig til international transport af farligt gods til søs, medens Havnevirksomheden godt kan være involveret i Opgaver for Ordregiver, der relaterer sig til vej- eller jernbanetransport.</p>
<p><i>Stk. 3.</i> §11, stk. 4 og 5 finder tilsvarende anvendelse.</p>	
<p>§13 Håndtering af godset</p>	
<p>Det påhviler Ordregiver ved lastning og losning samt ved ind- og udlevering fra lager selv at udføre tally eller anden kontrolfunktion.</p>	<p>Vi er bekendt med, at Havnevirksomhederne i mange situationer vil påtage sig at udføre tally eller anden kontrolfunktion, men vi har desuagtet indtil videre valgt at beholde denne bestemmelse, som svarer til §15 i DHAB 2002.</p> <p>Man skal dog være opmærksom på, at stevedo-refsikringen som udgangspunkt kun vil dække det ansvar, der er omfattet af disse Almindelige Betingelser, hvorfor denne løsning vil medføre, at de Havnevirksomheder, der udfører tally og andre kontrolfunktioner, selv skal aftale en til-lægsdækning med forsikrings-selskabet.</p> <p>Vi har ikke på dette stadi undersøgt hvad de præmiemæssige konsekvenser ville være af at pålægge Havnevirksomhederne en forpligtelse til at udføre tally og andre kontrolfunktioner, men dette vil naturligvis kunne undersøges. Under alle omstændigheder er det dog klart, at det er en af de forpligtelser, som vil kunne give anledning til en række krav, da der nemt vil kunne ske fejl i relation til denne slags opgaver.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Med mindre andet er aftalt, er det Ordregivers ansvar at sikre, at godset er pakket og mærket i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler og således, at det kan modstå sædvanlig håndtering samt vind og vejr.</p>	

§14 Udstyr	
Havnevirksomheden stiller sædvanligt udstyr til rådighed i forbindelse med lastning, stuvning, sikring og losning mv.	Bestemmelsen er ændret i forhold til §12, stk. 2 i DHAB 2002, således at den er blevet i overensstemmelse med gængs praksis i Havnevirksomhederne.
<i>Stk. 2.</i> Uanset det i stk. 1 anførte, er Ordregiver forpligtet til at sørge for, at det relevante transportmiddel uden omkostning for Havnevirksomheden stiller det i stk. 1 nævnte udstyr til rådighed for Havnevirksomheden, dersom Havnevirksomheden i rimelig tid giver Ordregiver besked herom. Udstyret skal i så fald opfylde alle gældende forskrifter samt eventuelt specifikke krav, som Havnevirksomheden måtte have stillet forud for Opgavens gennemførelse. Ligeledes er Ordregiver forpligtet til at sikre, at Havnevirksomheden modtager behørig vejledning vedrørende brugen af udstyret, og i det hele taget skal Ordregiver medvirke til at forhindre, at der sker skade på personer, miljø, materiel og gods.	Bestemmelsen sikrer, at Havnevirksomheden fortsat kan kræve, at Ordregiver skal sørge for, at transportmidlet stiller udstyr til rådighed. Dersom Havnevirksomheden ønsker at gøre brug af denne mulighed, skal den dog give Ordregiver besked herom i rimelig tid, således at Ordregiver kan nå at indrettes sig på dette. Samtidig er det klart, at spørgsmålet om, hvem der stiller udstyr til rådighed, kan få betydning for den pris, Havnevirksomheden kan beregne sig for udførelsen af Opgaven.
§15 Klargøring af transportmidlet	
Med mindre andet er aftalt, er det Ordregivers opgave at sørge for, at det relevante transportmiddel er klargjort til, at Havnevirksomheden kan udføre Opgaven. Herunder skal Ordregiver sørge for, at lastrummene er rengjorte, at adgangsforholdene til transportmidlet og lastrummene er tilstrækkelige og sikre, og at transportmidlet i øvrigt i enhver henseende er parat til at modtage godset.	Bestemmelsen bygger på §§8-9 i DHAB 2002, idet den dog er gjort noget mere generel.
<i>Stk. 2.</i> Det er endvidere Ordregivers opgave at sikre, at arbejdsforholdene på transportmidlet, herunder ventilations-, lys-, fortøjnings og sikkerhedsmæssige foranstaltninger, er tilstrækkelige og forskriftsmæssige.	Denne bestemmelse bygger ligeledes på §8 i DHAB 2002.
<i>Stk. 3.</i> Dersom Ordregiveren efter Havnevirksomhedens opfattelse ikke har varetaget sine forpligtelser iht. stk. 1 og 2, er Havnevirksomheden berettiget, men ikke forpligtet, til at udføre de nævnte opgaver, hvilket da sker for Ordregiverens regning og risiko. Dette gælder også selv om de nævnte opgaver sædvanligvis udføres af Havnevirksomheden.	
§16 Forsikring	
Havnevirksomheden er ikke forpligtet til at forsikre godset, ej heller oplagret gods, hverken for sin	Bestemmelsen svarer til §16 i DHAB 2002.

<p>egen eller for Ordregivers regning.</p>	<p>Vi har overvejet muligheden for at indsætte en bestemmelse, ifølge hvilken parterne kunne aftale, at Havnevirksomheden skulle udtage forsikring på vegne Ordregiver. Med de nye regler, der er indført vedrørende forsikringsformidling, mener vi imidlertid ikke, at dette vil være hensigtsmæssigt, da Havnevirksomheden vil risikere at komme ind under disse regler, ifølge hvilke der stilles en lang række krav til forsikringsformidleren.</p> <p>Som tidligere nævnt har vi derfor heller ikke anbefalet en forsikringsordning i relation til lagervirksomhed, uagtet at en sådan ordning findes i NSAB 2000.</p> <p>De nye regler om forsikringsformidling er indført efter NSAB 2000 trådte i kraft, og vi vil derfor anbefale, at de Havnevirksomheder, der ønsker at tilbyde forsikring til deres kunder, hver især tager de forholdsregler, som reglerne om forsikringsformidling pålægger dem. Det skal i den forbindelse nævnes, at Havnevirksomhederne kan have økonomisk fordel af at være forsikringsformidler, idet de kan lave en aftale med forsikringsselskabet om en vis provision af de forsikringer, de formidler. Herudover kan der være den fordel, at man kan lave en regresaftale, således at det forsikringsselskab, der tegner vareforsikringen, samtidig fraskriver sig muligheden for at søge regres hos Havnevirksomheden.</p> <p>Uagtet det i bestemmelsen anførte om, at Havnevirksomheden ikke tegner forsikring for godset, anbefaler vi dog, at Havnevirksomhederne sørger for at forsikre sig på en sådan måde, at de er dækket, dersom Ordregivers vareforsikringsselskab måtte søge regres imod dem.</p>
<p>Stk. 2. Ordregiver er forpligtet til at tegne forsikring for skader, som godset kan påføre personer eller ting. Ordregiver skal på Havnevirksomhedens opfordring dokumentere, at sådan forsikring er tegnet og i kraft.</p>	
<p>§17 Opsigelse</p>	
<p>Aftalen mellem Ordregiver og Havnevirksomheden udløber på det tidspunkt, der er anført i aftalen, eller når Opgaven er udført. Dersom aftalen er indgået for en ikke nærmere specificeret periode, kan den opsiges med mindst 30 dages var-</p>	<p>Denne bestemmelse erstatter §7, stk. 3 i DHAB 2002, hvorefter aftalen kunne opsiges med 14 dages varsel.</p> <p>Bestemmelsen relaterer sig til de tilfælde, hvor</p>

sel til udgangen af en måned.	der er et løbende kontraktforhold mellem Ordregiver og Havnevirksomheden. Bestemmelsen gør det klart, at en sådan løbende kontrakt til enhver tid kan opsiges med mindst 30 dages varsel til udgangen af en måned – med mindre parterne har aftalt et andet opsigelsesvarsel.
<i>Stk. 2.</i> Dersom Ordregiver eller den, som er berettiget hertil, ikke modtager godset efter opsigelsesfristens udløb, finder §23, stk. 3 og 4 tilsvarende anvendelse.	Bestemmelsen bygger på princippet i DHAB 2002, §7, stk. 3 og medfører, at Havnevirksomheden får mulighed for at skaffe sig af med godset.
§18 Misligholdelse	
<p>Uanset det i §17 anførte kan aftalen mellem Havnevirksomheden og Ordregiver ophæves med øjeblikkeligt varsel, dersom der foreligger væsentlig misligholdelse. Som væsentlig misligholdelse anses eksempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) udeblivelse af betaling indenfor påkravsfristen iht. §7, stk. 2, b) manglende, uklare eller utilstrækkelige oplysninger vedrørende farligt gods, c) en parts anmeldelse af betalingsstandsning, afsigelse af konkursdekret, åbning af forhandling om tvangsakkord, indgivelse af begæring om likvidation eller lignende. 	

Afsnit 4 Havnevirksomhedens ansvar

§19 Ansvarsperiode	
Havnevirksomheden er ansvarlig for godset fra tidspunktet, hvor Havnevirksomheden overtager godset indtil Aflevering.	Bestemmelsen er i overensstemmelse med §20 i DHAB 2002.
§20 Ansvar for andre	
Havnevirksomheden er til enhver tid berettiget til at lade Opgaven udføre helt eller delvist af tredjemand, men Havnevirksomheden forbliver dog ansvarlig overfor Ordregiver.	<p>Bestemmelsen svarer til dansk rets almindelige udgangspunkt, og §22 i DHAB 2002, hvorefter Havnevirksomheden er ansvarlig for fejl og forsømmelser begået af eventuelle underleverandører.</p> <p>Man kan dog overveje, om man i stedet skulle indføre en bestemmelse, hvorefter Havnevirksomheden kun er ansvarlig for underleverandørens fejl og forsømmelser, dersom Ordregiver kan bevise, at Havnevirksomheden ikke i til-</p>

	strækkelig grad har varetaget Ordregivers interesser ved udvælgelsen og instruktionen af underleverandøren. Umiddelbart er det dog vores opfattelse, at man herved ville afskære Havnevirksomhedens ansvar på en måde, som er meget vidtgående.
--	---

<p>§21 Ansvar for bortkomst, beskadigelse og forsinkelse af godset</p>	
<p>Havnevirksomheden er ansvarlig for bortkomst og beskadigelse af godset samt for forsinkelse af godset, såfremt</p> <p>a) det godtgøres, at forholdet, som forårsagede bortkomsten, beskadigelsen eller forsinkelsen, indtraf i det tidsrum, hvor Havnevirksomheden havde godset i sin varetægt iht. §19, og</p> <p>b) det godtgøres, at bortkomsten, beskadigelsen eller forsinkelsen skyldtes fejl eller forsømmelse udvist af Havnevirksomheden eller nogen, for hvem Havnevirksomheden er ansvarlig.</p>	<p>Ansvarsgrundlaget er, som det fremgår, et almindeligt ansvar for fejl og forsømmelser, hvor det er Ordregiveren, der skal bevise, at Havnevirksomheden har udvist fejl og forsømmelser, førend Havnevirksomheden kan ifalde et ansvar.</p> <p>Ansvarsgrundlaget er således det samme som hidtil har været gældende i DHAB 2002, §20.</p> <p>Det skal bemærkes, at ansvarsfrihedsgrundene, som fandtes i DHAB 2002, §21 er fjernet. Årsagen hertil er ikke, at Havnevirksomheden nu skal være ansvarlig i større omfang end hidtil, men skal alene ses som udtryk for, at det ikke er nødvendigt og ej heller hensigtsmæssigt at knytte ansvarsfrihedsgrunde til en ansvarsbestemmelse, hvor det er Ordregiveren, som under alle omstændigheder skal bevise fejl og forsømmelser hos Havnevirksomheden, førend et ansvar kan komme på tale.</p> <p>Ansvarsfrihedsgrunde ses således i tilknytning til ansvarsgrundlag, hvor bevisbyrden er omvendt, det vil sige, at der ifaldes ansvar, med mindre man kan bevise, at man ikke har udvist fejl eller forsømmelser. Her er det i høj grad interessant at se, hvad man i givet fald ikke er ansvarlig for.</p> <p>Et ansvarsgrundlag, hvor der er omvendt bevisbyrde, ses i alle transportretlige konventioner samt i UN Convention on the Liability of Operators of Transport Terminals in International Trade (1994), som ikke er trådt i kraft. Ligeledes findes den slags ansvarsgrundlag i NSAB 2000's afsnit om speditørens ansvar som transportør.</p> <p>Ansvarsgrundlaget i NSAB 2000 for speditøren, når han ikke handler som transportør, samt i Dansk Skibsmæglerforenings Almindelige Betingelser, er helt på linie med DHAB, dvs. Ordregiveren har bevisbyrden for, at der er udvist fejl eller forsømmelser hos Havnevirksomheden.</p>

<p><i>Stk. 2.</i> Havnevirksomheden er ikke ansvarlig for bortkomst, beskadigelse og forsinkelse af godset, som er forårsaget af strejke, lockout, blokade, boykot, uanset om Havnevirksomheden selv er part i konflikten.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til DHAB 2002, §22, stk. 4.</p>
<p>§22 Ansvar for anden skade</p> <p>Havnevirksomheden er ansvarlig for anden skade end den, der henhører under §21, såfremt det godtgøres, at skaden skyldes fejl eller forsømmelser udvist af Havnevirksomheden eller nogen, for hvem Havnevirksomheden er ansvarlig.</p> <p>Ved anden skade forstås eksempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) anden skade på godset end bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse af godset, b) bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse af transportmidlet, c) bortkomst, skade eller forsinkelse af andet gods, d) skade på Ordregivers eller tredjemands ejendom, e) fejl i forbindelse med dokumenthåndtering, udførelse af tally eller anden kontrolfunktion. 	<p>Denne bestemmelse relaterer sig til Havnevirksomhedens ansvar for anden skade end den, som består i bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse af godset.</p> <p>I DHAB 2002 §22, stk. 3 er der indsat en regel om ansvarsfrihed for så vidt angår skade på materiel, herunder containere. Vi er ikke helt klar over, hvad rækkevidden af denne bestemmelse er, og vi har derfor udeladt den, idet det under alle omstændigheder vil være Ordregiver, der skal bevise, at Havnevirksomheden har forårsaget eventuelle skader på materiellet, og at skaderne er sket ved Havnevirksomhedens fejl eller forsømmelse.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> §21, stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.</p>	
<p>§23 Forsinkelse</p> <p>Forsinket Aflevering foreligger, når Havnevirksomheden ikke har foretaget Aflevering til den udtrykkeligt aftalte tid eller, hvor ingen afleveringsfrist er aftalt, når den faktiske afleveringstid overskrider den tid, som under de foreliggende omstændigheder med rimelighed kan indrømmes Havnevirksomheden.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til §24 i DHAB 2002.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Godset kan betragtes som bortkommet, hvis det ikke er afleveret inden 30 dage efter udløbet af den udtrykkeligt aftalte afleveringsfrist eller, hvor ingen frist er aftalt, inden 60 dage efter, at Havnevirksomheden overtog godset.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til §28, stk. 1 i CMR-loven.</p>
<p><i>Stk. 3.</i> Modtager den, som er berettiget til at modtage godset, ikke godset til den aftalte tid eller hvor intet afleveringstidspunkt er aftalt i rimelig tid efter Havnevirksomheden har givet Ordregiver meddelelse om, at der kan ske Aflevering, kan Havnevirksomheden oplagre godset for</p>	<p>Stk. 3 og 4 i denne bestemmelse bygger på princippet i købelovens §34. Bestemmelserne sikrer, at Havnevirksomheden kan oplagre godset for Ordregivers regning og risiko, dersom ordregiver ikke rettidigt modtager levering af godset.</p>

Ordregivers regning og risiko.	Bestemmelsen sikrer endvidere, at Havnevirk-somheden kan skille sig af med godset, dersom Ordregiver efter en rimelig tid fortsat ikke har modtaget.
<i>Stk. 4.</i> Kan Havnevirk-somheden i de i stk. 3 nævnte tilfælde ikke uden væsentlig omkostning eller ulempe vedblive med at sørge for godset, eller råder Ordregiver ikke over godset inden rimelig tid, efter at han er blevet opfordret dertil, har Havnevirk-somheden ret til at sælge godset på den i §10, stk. 3 anførte måde. Kan salg ikke finde sted, eller er det åbenbart, at de med et salg forbundne omkostninger ikke ville kunne dækkes af salgssummen, er Havnevirk-somheden berettiget til at bortskaffe godset.	
§24 Erstatningskrav på andet grundlag end aftale	
Kræves erstatning på andet grundlag end aftale kan Havnevirk-somheden og andre, for hvem den efter §20 er ansvarlig, påberåbe sig bestemmelserne i disse Almindelige Betingelser, som udelukker Havnevirk-somhedens ansvar, eller som angiver eller begrænser erstatningens størrelse.	Bestemmelsen svarer til CMR-lovens §36. Bestemmelsen medfører, at eventuelle underleverandører eller medkontrahenter, som Havnevirk-somheden måtte være ansvarlig for, kan påberåbe sig de ansvarsbegrænsninger, som følger af de Almindelige Betingelser.
<i>Stk. 2.</i> Det samlede ansvar, som kan pålægges Havnevirk-somheden og dem, Havnevirk-somheden er ansvarlig for, kan ikke i noget tilfælde overstige de ansvarsbegrænsninger, som fremgår af §26.	Bestemmelsen svarer til sølovens §282, stk. 3 og medfører, at Ordregiver ikke kan komme udenom de fastsatte ansvarsbegrænsninger ved at gøre sit krav gældende mod flere forskellige.
§25 Erstatningens beregning	
Erstatning for beskadigelse eller hel eller delvis bortkomst af godset beregnes efter den fakturaværdi, godset sidst var handlet til, inden det kom i Havnevirk-somhedens varetægt, med mindre det bevises, at den gængse værdi af gods af samme art og godhed var en anden på tidspunktet og stedet for Havnevirk-somhedens overtagelse af godset.	I modsætning til det som gælder iht. DHAB §26 har vi valgt at tage udgangspunkt i godsets fakturaværdi ved erstatningens beregning. Herved undgår man en masse diskussioner i forbindelse med erstatningsberegningen, og det er således kun i de tilfælde, hvor godset ikke har været handlet, eller hvor én af parterne kan bevise, at værdien af gods af samme art og godhed var en anden på tidspunktet og stedet for Havnevirk-somhedens overtagelse af godset, at det bliver relevant at fravige fakturaværdien.
<i>Stk. 2.</i> Såfremt der ikke findes en fakturaværdi, som nævnt i stk. 1, beregnes værdien af godset ud fra den gængse værdi af gods af samme art og godhed på tidspunktet og stedet for Havnevirk-somhedens overtagelse af godset.	

<p><i>Stk. 3.</i> Erstatning udover værdien efter stk. 1 og 2, herunder erstatning for indirekte tab, ydes ikke.</p>	<p>Ordregiver kan således alene kræve godets fakturaværdi erstattet og har herudover ikke noget krav mod Havnevirksomheden.</p>
<p>§26 Ansvarsbegrænsning</p>	
<p>Uanset det i §25 anførte, kan erstatningen dog ikke overstige 666,67 SDR for hvert kolli eller anden enhed af godset eller 2 SDR for hvert kilogram beskadiget eller bortkommet gods afhængigt af, hvad der giver det højeste beløb.</p>	<p>De nævnte ansvarsgrænser svarer til DHAB 2002, §26, stk. 2.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Anvendes der container, trailer, palle eller lignende transportindretning til at samle godset, skal transportindretningen ved anvendelsen af stk. 1 anses for i sig selv at udgøre et kolli eller anden enhed af godset. Ved beregning bortses der fra antallet af kolli, der er samlet i en sådan transportindretning, med mindre dette fremgår af aftalen.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til DHAB §26, stk. 3</p>
<p><i>Stk. 3.</i> I intet tilfælde kan erstatningen overstige 25.000 SDR pr. skadesbegivenhed. Dersom flere Ordregivere lider tab som følge af skader, der indtræffer ved en og samme hændelse, er Havnevirksomhedens erstatningsansvar i forhold til samtlige berørte Ordregivere begrænset til 500.000 SDR, som fordeles pro rata mellem Ordregiverne efter værdien af godset opgjort iht. §25.</p>	<p>Det bemærkes således, at der gælder den sædvanlige kilo/kolli begrænsning, jf. stk. 1, hvorefter Havnevirksomheden skal erstatte op til 2 SDR pr. kg. eller 666,67 SDR pr. kolli, samt en globalbegrænsning på 25.000 SDR pr. skadesbegivenhed.</p> <p>Herudover er der indsat en ekstra begrænsning for det tilfælde, at flere Ordregivere lider tab som følge af én og samme hændelse – eksempelvis eksplosion på et lager – i hvilket tilfælde Havnevirksomheden maksimalt kan forpligtes til at betale 500.000 SDR, som fordeles mellem samtlige berørte ordregivere, jf. NSAB 2002, §27. I modsætning til NSAB har vi dog her valgt udtrykkeligt at angive måden, hvorpå erstatningen skal fordeles mellem flere Ordregivere.</p> <p>I øvrigt bemærkes det, at vi har valgt at begrænse erstatningen i relation til hver skadesbegivenhed i modsætning til hver ordre, idet det fremgår af de almindelige forsikringsbetingelser, at der ydes erstatning med 1 mio. kroner pr. skadesbegivenhed.</p>
<p><i>Stk. 4.</i> Godtgøres det, at der er lidt skade som følge af forsinkelse af godset, skal Havnevirksomheden erstatte skaden, dog ikke ud over det beløb, som Havnevirksomheden har krav på for</p>	<p>I modsætning til det, som følger af §28 i DHAB 2002 har vi valgt, at Ordregiver i forbindelse med forsinkelse alene skal have krav på erstatning svarende til et beløb, som Havnevirksomheden</p>

<p>udførelsen af Opgaven, jf. §4</p>	<p>har krav på for udførelsen af Opgaven. Dette skyldes, at det pågældende beløb kan blive meget betydeligt, hvis der er tale om eksempelvis en oplagringsopgave, som er løbet over et vist stykke tid. Det skal dog bemærkes, at erstatningen under alle omstændigheder vil være begrænset til 25.000 SDR, jf. §26.</p> <p>I øvrigt bemærkes, at bestemmelsen svarer til CMR-lovens §32 og NSAB, §27, jf. §20.</p>
<p><i>Stk. 5.</i> Dersom Havnevirksomheden er erstatningsansvarlig for anden skade i henhold til §22, er Havnevirksomheden berettiget til at begrænse sit ansvar iht. stk. 1-3.</p>	
<p><i>Stk. 6.</i> Havnevirksomhedens samlede ansvar iht. stk. 1-4 skal ikke overstige den ansvarsbegrænsning, som ville være gældende i tilfælde af tab af alt det gods, som erstatningsansvaret omfatter, jf. stk. 1-3.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til §280, stk. 3 i Søloven og medfører, at Ordregivers erstatning for beskadigelse, bortkomst og forsinkelse ikke kan overstige det beløb, Havnevirksomheden ville være forpligtet til at betale, dersom alt det gods, som erstatningsansvar omfatter, var gået tabt.</p>
<p><i>Stk. 7.</i> Havnevirksomhedens ansvar skal ikke være mere vidtrækkende end Ordregivers. Såfremt Ordregiver har begrænset sit ansvar overfor tredjemand, har Havnevirksomheden uden videre ret til samme ansvarsbegrænsning i forhold til Ordregiver og tredjemand.</p>	<p>Bestemmelsen svarer til første del af §21, stk. 3 i DHAB 2002.</p>
<p>§27 Forsæt</p>	
<p>Har Havnevirksomheden forsætligt forvoldt skade, kan den ikke påberåbe sig de bestemmelser i dette afsnit, som udelukker eller begrænser dens ansvar.</p>	<p>Bestemmelsen medfører, at Havnevirksomheden og de i §20 nævnte personer fortsat vil kunne påberåbe sig bestemmelserne om ansvarsbegrænsning til trods for, at den indtrufne skade er forvoldt ved grov uagtsomhed. Retspraksis har vist, at sådanne bestemmelser bliver anerkendt ved de danske domstole, når der er tale om handelsforhold. Vi har derfor valgt at begrænse Havnevirksomhedens ansvar yderligere i forhold til det, der pt. gælder i henhold til DHAB 2002, § 32, hvorefter Havnevirksomheden ikke kan begrænse sit ansvar, dersom der er udvist grov uagtsomhed.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Det samme gælder, dersom andre, for hvem Havnevirksomheden er ansvarlig, i tjenesten forsætligt har forvoldt skade. Disse kan ej heller med hensyn til deres personlige ansvar påberåbe sig de i stk. 1 nævnte bestemmelser.</p>	

Afsnit 5
Ordregivers ansvar

§28 Ordregivers ansvar	
<p>Ordregiveren er forpligtet til at skadesløsholde Havnevirksomheden for det tab eller den skade, som Havnevirksomheden lider som følge af, at</p> <ul style="list-style-type: none">a) Ordregiver har givet forkerte eller mangelfulde oplysninger vedrørende godset,b) godset ikke er korrekt pakket, mærket og deklareret af Ordregiver eller nogen, for hvem Ordregiver er ansvarlig,c) Ordregiver eller nogen, for hvem Ordregiver er ansvarlig, har lastet, losset, stuvet eller sikret godset fejlagtigt,d) godset har skadevoldende egenskaber, om hvilke Havnevirksomheden ikke er blevet udtrykkeligt informeret,e) Havnevirksomheden pålægges at betale bøde, told, moms eller	<p>Denne bestemmelse svarer i høj grad til §28 i NSAB 2000.</p> <p>Særligt for så vidt angår pkt. e) bemærkes, at spørgsmålet om offentlige afgifter er blevet aktualiseret efter, at Højesteret i en dom, UfR 2002.509/2001 pålagde en Havnevirksomhed at udrede moms og afgifter på cigaretter, der blev stjålet fra Havnevirksomhedens lager, hvor cigaretterne var anbragt natter over i forbindelse med en omladning. Havnevirksomheden hæftede i henhold til toldlovgivningen for afgiften, herunder momsen.</p> <p>Det kan ikke forhindres, at Havnevirksomheden kommer til at hæfte for afgiften/momsen, da dette fremgår af toldloven, men vi har i videst muligt omfang søgt at sikre, at Havnevirksomheden skadesløsholdes af Ordregiver.</p> <p>For så vidt angår skadesløsholdelse for bødekra- v skal det bemærkes, at sådanne krav ikke i alle tilfælde kan videreføres til Ordregiver, jf. Straffelovens §50.</p>

<p>andre offentlige afgifter eller at stille sikkerhed.</p>	
<p><i>Stk. 2.</i> Dersom Havnevirksomheden er erstatningsansvarlig for skade på tredjemands ejendom, skal Ordregiver holde Havnevirksomheden skadesløs for så vidt angår den del af erstatningen, som Havnevirksomheden ikke ville være forpligtet til at betale, dersom den kunne gøre disse Almindelige Betingelser gældende mod tredjemand.</p>	<p>Bestemmelsen medfører, at Ordregiver skal skadesløsholde Havnevirksomheden for ethvert beløb, som Havnevirksomheden har måtte erstatte til tredjemand, såfremt erstatningsbeløbet overstiger det beløb, Havnevirksomheden ville have kunnet begrænse erstatningen til, dersom tredjemand havde været bundet af de Almindelige Betingelser.</p>

Afsnit 6 Indsigelser og søgsmål

<p>§29 Reklamationspligt</p>	
<p>Dersom Ordregiver vil holde Havnevirksomheden erstatningsansvarlig for skade, bortkomst eller forsinkelse af godset eller for anden skade, skal Ordregiver give Havnevirksomheden Skriftlig Meddelelse herom straks efter, at Ordregiver opdagede eller burde have opdaget det forhold, der gav anledning til erstatningskravet. Giver Ordregiver ikke straks sådan meddelelse, er kravet bortfaldet.</p>	<p>Bestemmelsen er udformet ud fra princippet i Købelovens §52.</p> <p>Bestemmelsen adskiller sig således fra reklameringsreglerne i NSAB §29, Sølovens §288 og CMR-lovens § 38, idet nærværende bestemmelse er en egentlig reklameringsregel, der afskærer Havnevirksomhedens erstatningsansvar, dersom der ikke reklameres straks efter, Ordregiver opdagede eller burde have opdaget det forhold, som begrunder erstatningsansvaret.</p> <p>Yderligere skærpes reklameringspligten i disse Almindelige Betingelser, således at Ordregiver skal reklamere straks.</p> <p>Årsagen til at vi har formuleret reklameringsreglen anderledes end i de øvrige regelsæt er, at reklameringsreglerne i NSAB, Søloven og CMR-loven har til formål at vende bevisbyrden i de tilfælde, hvor der ikke reklameres rettidigt. Da vi i disse Almindelige Betingelser i forvejen opererer med en direkte bevisbyrde, er dette ikke relevant.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Uanset det i stk. 1 anførte skal erstatning for forsinkelse kun betales, hvis Havnevirksomheden, inden 21 dage efter Aflevering har fundet sted, har modtaget Skriftlig Meddelelse om, at</p>	<p>Denne bestemmelse svarer til Sølovens §288, stk. 2, dog er den her fastsatte frist noget kortere, idet fristen i Søloven er 60 dage.</p>

Ordregiver vil påberåbe sig forsinkelsen.	
§30 Forældelse	
Ethvert krav mod Havnevirksomheden skal anses for forældet, når der er gået mere end 10 måneder regnet fra de i stk. 2 nævnte tidspunkter.	Bestemmelsen tager udgangspunkt i DHAB 2002, §39.
<i>Stk. 2.</i> Ved beskadigelse eller delvis bortkomst af godset beregnes den i stk. 1 nævnte forældelsesfrist fra Aflevering har fundet sted. Ved forsinkelse, bortkomst af alt gods eller anden skade beregnes den i stk. 1 nævnte forældelsesfrist fra det tidspunkt, hvor skaden tidligst kunne konstateres.	<p>Som det fremgår af stk. 2 har vi ikke medtaget den absolutte forældelsesfrist, som følger af DHAB 2002 § 39, stk. 2 (2) idet man med den bestemmelse kan risikere, at Ordregivers krav kan være forældet, før Ordregiver overhovedet har haft nogen mulighed for at konstatere, at der er sket skade på godset. Dette kunne eksempelvis være tilfældet i forbindelse med en lageraftale, der har løbet over længere tid, og hvor beskadigelsen af godset eksempelvis er sket i forbindelse med, at godset blev ført ind på lageret.</p> <p>Vi har overvejet, hvorvidt man alternativt skulle lave en særlig forældelsesfrist for så vidt angår Opgaver, der relaterer sig til oplagring, men da det er vores fornemmelse, at oplagring ofte vil ske i kombination med andre Opgaver, har vi ikke fundet dette hensigtsmæssigt.</p> <p>Med de her indsatte forældelsesfriste i relation til beskadigelse og delvis bortkomst er der taget højde for, at Havnevirksomheden skal have mulighed for at rette et regreskrav mod sin eventuelle underleverandør. Fristerne sikrer således, at dette i langt de fleste tilfælde vil kunne nås, også selvom der i forholdet mellem Havnevirksomheden og underleverandøren er aftalt en forældelsesfrist på 1 år.</p>
§31 Værneting og lovvalg	
Alle retssager, som vedrører eller udspringer af kontraktforholdet mellem Havnevirksomheden og Ordregiver, skal anlægges ved retten på det sted, hvor Havnevirksomheden har sit hovedsæde.	Bestemmelsen svarer til DHAB 2002, §40.
<i>Stk. 2.</i> Alle tvister mellem Havnevirksomheden og Ordregiver skal afgøres efter dansk ret.	

Afsnit 7

Afsluttende bestemmelser

§32 Ikrafttræden	
Disse Almindelige Betingelser finder anvendelse på alle af §2 omfattede aftaler, der indgås efter den [] 2007 og erstatter fra dette tidspunkt Dansk Stevedoreforenings Almindelige Bestemmelser af 11. maj 1985 med ændringer vedtaget den 20. maj 1994 og Danske Havnevirksomheders Almindelige Betingelser vedtaget den 15. maj 2002.	

